

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 13/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti REALITY – VĚŘITEL CZ s. r. o., Jateční 178/34, Klíše, Ústí nad Labem, Česká republika, IČO 27 725 537, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS, s. r. o., Pred poľom 1652, Trenčín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Dušan Ažaltovič, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 Co 2/2017 z 31. mája 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 221/2018 z 28. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti REALITY – VĚŘITEL CZ s. r. o.,
o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti REALITY – VĚŘITEL CZ s. r. o., Jateční 178/34, Klíše, Ústí nad Labem, Česká republika, IČO 27 725 537 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 Co 2/2017 z 31. mája 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 221/2018 z 28. novembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola v zmysle čl. X ods. 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu), Martin Vernarský a Peter Straka (sudca spravodajca).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) bolo pod sp. zn. 3 C 152/2011 vedené konanie medzi sťažovateľkou ako žalobcom a mestom Púchov, Štefánikova 821/21, Púchov, ktoré vystupovalo v procesnom postavení žalovaného (ďalej len „žalovaný“) o zaplatenie sumy 38 854,05 € (ďalej len „napadnuté konanie“).

4. Predmetom napadnutého konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia z postúpenej pohľadávky. Sťažovateľka svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu užívania nehnuteľnosti, a to nebytových priestorov v stavbe [REDACTED] na parcele č. [REDACTED] na [REDACTED] katastrálne územie [REDACTED] (ďalej len „nehnutel'nosť“), odvodzovala od vlastníka nehnuteľnosti [REDACTED], [REDACTED], na ktorého úkor sa mal žalovaný obohatiť a ktorý mal následne pohľadávku z bezdôvodného obohatenia postúpiť, pričom posledným veriteľom pohľadávky je sťažovateľka. Uvedenú nehnuteľnosť mal [REDACTED] nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy z 5. septembra 2006 od spoločnosti REALITY – NÁJOMNÉ DOMY a. s.

5. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 3 C 152/2011 z 11. novembra 2014 (ďalej len „prvý rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľky zamietol a zaviazal sťažovateľku povinnosťou nahradiť žalovanému trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

6. Sťažovateľka podala proti prvému rozsudku okresného súdu odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 130/2015 z 13. augusta 2015 prvý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 3 C 152/2011 z 20. septembra 2016 (ďalej len „druhý rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Ako vyplýva z odôvodnenia druhého rozsudku okresného súdu, žaloba bola zamietnutá z dôvodu premlčania uplatneného nároku, ako aj z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky.

8. Proti druhému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil druhý rozsudok okresného súdu a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Ako z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, tento sa stotožnil s argumentáciou okresného súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky a z uvedeného dôvodu sa už bližšie nezaoberal otázkou premlčania uplatneného nároku.

9. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) ako neprípustné.

10. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalej len „označené práva“) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu vo viacerých argumentačných líniách.

11. Sťažovateľka namieta nesprávne posúdenie nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky zo strany všeobecných súdov. Zotrváva na svojej argumentácii, že z kontextu ňou citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť záver, že domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia vzniknutého neoprávneným užívaním veci sa môže jedine a výlučne vlastník veci. V kontexte uvedeného sťažovateľka poukazuje aj na právne závery obsiahnuté v rozsudku krajského súdu sp. zn. 17 Co 184/2015 zo 6. apríla 2016, z ktorých vyplýva, že pri bezdôvodnom obohatení je pre vec rozhodujúce, kto sporné nehnuteľnosti v žalovanom období užíval a následné určenie absolútnej neplatnosti právneho titulu, na podklade ktorého ten, kto sa na úkor iného obohatil, nehnuteľnosť nadobudol, na tejto skutočnosti nič nemení.

12. Sťažovateľka v tejto súvislosti v ústavnej sťažnosti uvádza: *„Absolútna neplatnosť síce spôsobuje určité účinky, no aj v tejto situácii nemožno úplne ignorovať reálny stav, ktorý panoval pred určením absolútnej neplatnosti právneho úkonu. V zmysle citovaného rozhodnutia je totiž dôležité to, kto v rozhodnom čase nehnuteľnosť užíval a prípadné následné určenie absolútnej neplatnosti na tejto skutočnosti nemusí nič meniť. V uvedenom prípade bola domnelým vlastníkom osoba, ktorá síce vzhľadom na účinky absolútnej neplatnosti nebola skutočným vlastníkom nehnuteľnosti, no nepochybne mala v danom čase oprávnenie užívať dotknutú nehnuteľnosť, čo pre ňu znamenalo vznik právnych následkov aj napriek konštatovanej absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Táto*

osoba sa o predmetnú nehnuteľnosť starala, vynakladala prostriedky na jej chod. Iba vzhľadom na dodatočné určenie absolútnej neplatnosti zmluvy, tak bez ďalšieho aj vzhľadom na citované zákonné ustanovenia nemožno tvrdiť, že by nemohlo na úkor užívateľa dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia.“

13. Sťažovateľka namieta, že zo strany všeobecných súdov malo dôjsť k preskúmaniu celého kontextu veci, ktoré spočívalo v tom, že [REDAKOVANÉ] ako užívateľ nehnuteľnosti síce vzhľadom na absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy z 5. septembra 2006 (ďalej len „kúpna zmluva“) nebol v rozhodnom čase skutočným vlastníkom, ale s uvedenou nehnuteľnosťou hospodáril ako so svojou vlastnou. Sťažovateľka v tomto kontexte uvádza, že dôvodom neplatnosti kúpnej zmluvy bol jej rozpor s § 196a Obchodného zákonníka, a poukazuje na skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] o existencii tejto vady nevedel, v dôsledku čoho by sa tak dala predpokladať jeho dobromyseľnosť vo vzťahu k užívaniu nehnuteľnosti.

14. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že podstata zásahu do označených práv tkvie v zaujatí protichodných postojov súdov s rovnakou miestnou príslušnosťou v dvoch skutkovo identických sporoch, a to v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 19 Co 2/2017 a v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 17 Co 184/2015. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza: *„Rozbiehavosť prístupov súdov k inštitútu bezdôvodného obohatenia poškodzuje sťažovateľa a zásadne popiera princíp právnej istoty. Podľa názoru sťažovateľa je nevyhnutné presadzovať jednotnú právnu argumentáciu ako vo vzťahu k osobe oprávnenej z nároku z bezdôvodného obohatenia tak aj k osobe povinnej titulom bezdôvodného obohatenia. Ak je pre identifikáciu subjektu oprávneného z bezdôvodného obohatenia relevantný faktický stav, má byť relevantný aj pre posúdenie subjektu zaviazaného z titulu získaného bezdôvodného obohatenia. Ak je správne riadiť sa rigidne právnym stavom, tak by bolo vhodné, aby k vzájomnému vysporiadaniu došlo medzi vlastníckymi nehnuteľnosťami, ktorí majú vždy absolútne právne panstvo nad svojím vlastníctvom a nad triádou svojich vlastníckych oprávnení. V jednom z rozhodnutí je judikované, že relevantné právne postavenie má len oprávnený užívateľ, no v druhom súd konštatuje, že ním je akýkoľvek „faktický“ užívateľ bez ohľadu na to, či k takémuto užívaniu mu*

prislúcha platný právny titul. K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.“

15. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nálež:

„1) Základné právo spoločnosti REALITY-VĚŘITEL CZ, s.r.o. na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo na vlastníctvo a majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 31.05.2017, sp. zn. 19Co/2/2017 a Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.11.2018, č.k. 3Cdo 221/2018-513, porušené boli.

2) Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. 19Co/2/2017-403 zo dňa 31.05.2017, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. 3C/152/2011-388 zo dňa 20.09.2016, ako aj tento rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sa zrušujú a vec sa vracia konanie a nové rozhodnutie.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

16. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

17. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

19. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

20. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

22. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

23. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalej len „označené práva“) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

24. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

25. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

26. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

27. Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 19 Co 2/2017 z 31. mája 2017

28. Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľka sa vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 19 Co 2/2017 z 31. mája 2017 domáhala na tom istom skutkovom základe, ako sa domáha touto ústavnou sťažnosťou, už ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. augusta 2017.

29. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 46/2018 z 18. januára 2018 v časti rozhodovania o porušení označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 19 Co 2/2017 z 31. mája 2017 ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

30. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka vecí, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

31. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

32. Z uvedeného vyplýva, že v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 499/2019 vystupuje identický účastník, ktorý sa domáha vyslovenia porušenia rovnakých základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, o ktorých už ústavný súd konal a rozhodol. Inými slovami, sťažovateľka sa domáha v tejto časti ústavnej sťažnosti, aby ústavný súd konal vo veci, o ktorej už raz právoplatne rozhodol, bez toho, aby sa v tejto časti zmenili podmienky konania.

33. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 55 písm. a) v spojení s § 56 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 221/2018 z 28. novembra 2018

34. Sťažovateľka v bode II ústavnej sťažnosti namieta nesprávnosť posúdenia aktívnej vecnej legitímácie zo strany oboch súdov (krajského súdu aj najvyššieho súdu, pozn.), pričom sťažovateľka aj vo vzťahu k porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu zotrváva na rovnakej argumentácii ako v prípade porušenia označených práv krajským súdom, o ktorom už bolo ústavným súdom, tak ako je uvedené, právoplatne rozhodnuté.

35. Ústavný súd považuje oboznámením sa s napadnutým uznesením najvyššieho súdu za preukázané, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky bez meritórneho prieskumu, a to s poukázaním na skutočnosť, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorý by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, z ktorej sťažovateľka odvodzovala prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania.

36. Najvyšší súd na doplnenie k problému prezentovanému sťažovateľkou v bodoch 20 až 25 napadnutého uznesenia uviedol: „... *Špecificky k problému nastoľovanému žalobou i po nej nasledujúcimi opravnými prostriedkami žalobkyne možno doplniť, že podstata*

dôvodu, so zreteľom ku ktorému v danom spore súd prvej inštancie žalobu zamietol a odvolací súd jeho rozsudok potvrdil, spočíva v právnom názore, že subjekt stojaci na žalujúcej strane nie je v danom prípade vecne (aktívne) legitimovaný.

... Jednou z prvých otázok, ktoré rieši súd v civilnom sporovom konaní, je otázka, či ten, kto podal žalobu, je v spore aktívne legitimovaný. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jedna zo strán sporu nositeľkou určitého hmotnoprávneho oprávnenia (je aktívne legitimovaná) a na druhej strane sporu spočíva určitá hmotnoprávna povinnosť (je pasívne legitimovaná).

... Nedostatok vecnej legitimácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím. Žalobkyňa súdom nedôvodne vytýka, že žalobu - vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitimácie - zamietli bez meritórneho posúdenia. Súdby totiž posudzovali meritum veci, skúmali aj opodstatnenosť podanej žaloby, pričom im nemožno zazlievať, že sa prednostne zamerali na otázku, či sa súdnej ochrany domáha ten (aktívne legitimovaný) subjekt, ktorý je účastníkom daného hmotnoprávneho vzťahu.

... Pokiaľ nižšie súdy dospeli k záveru, že na žalujúcej strane koná ten, kto nie je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok (poznámka: najvyšší súd pri posudzovaní opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky o procesnej vade zmätočnosti neskúmal a ani nebol oprávnený skúmať, či právne závery súdov sú z tohto hľadiska správne), išlo o taký dôvod pre zamietnutie žaloby, so zreteľom na ktorý už nebolo potrebné vykonávanie ďalšieho dokazovania. Súdom (prvej inštancie ani odvolaciemu) preto nemožno vytýkať, že už ďalej procesne nepôsobili a neobstarávali podklady, ktoré by boli významné pre rozhodnutie v prípade, ak by žalobu podal aktívne legitimovaný subjekt.

... Ak by aj nižšie súdy prípadne z hľadiska meritórneho rozhodli predčasne, na základe neúplných alebo nesprávnych skutkových zistení, nesprávne vyhodnotených výsledkov vykonaného dokazovania alebo ak dospeli k nesprávnym právnym záverom o nedostatku aktívnej legitimácie, spočívali by ich rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení. Nesprávne právne posúdenie ale nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (tu por. R 24/2017), lebo takáto nesprávnosť nepredstavuje procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v ustanovení, o ktorom je reč a za stavu už vyššie zmienenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (vrátane dôvodov prípustnosti dovolania) nešlo

skúmať (prípadnú) prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., pokiaľ žalobkyňa prípustnosť dovolania nevyvodzovala aj z tohto dôvodu (zahŕňajúc v to i - tu neprítomné - zadosťučinenie úprave z ustanovenia § 432 C. s. p.).

... Pre úplnosť treba dodať, že ani založenie rozhodnutia na nesprávnych skutkových zisteniach nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.“

37. Ústavný súd konštatuje, že pravidlá tykajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, ako aj vytvárať určitý procesný filter zabraňujúci neúmernej litigačnej záťaži najvyššieho súdu v prípade, ak vec *prima facie* nedosahuje intenzitu odôvodňujúcu zásah z pozície dovolacieho súdu, pričom vzhľadom na ich jednoznačné vyjadrenie dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované.

38. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup všeobecného súdu v súlade so zákonom preto nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky.

39. Ústavný súd konkrétne k námietkam sťažovateľky uvádza, že pokiaľ je kúpna zmluva, na základe ktorej mal [REDAKOVANÉ] nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, absolútne neplatným právnym úkonom (a absolútna neplatnosť kúpnej zmluvy bola vyslovená rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 C 203/2019 z 9. apríla 2015 a vlastníkom nehnuteľnosti bol určený navrhovateľ – spoločnosť REALITY – NÁJOMNÉ DOMY, a. s.), tak [REDAKOVANÉ] sa nikdy nestal vlastníkom nehnuteľnosti a okolnosti veci potvrdzujú (bod 39), že nespĺňa ani predpoklady oprávneného držiteľa, ktorému zákon priznáva za určitých podmienok rovnaké práva ako vlastníkovi veci (§ 130 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

40. V tomto smere ústavný súd k sťažovateľkou prezentovanej dobromyseľnosti [REDAKOVANÉ] nad rámec toho, čo už uviedol vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 46/2018 z 18. januára 2018 a na čom zotrváva, uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] bol v rozhodnom čase predsedom štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti REALITY – NÁJOMNÉ DOMY, a. s., a bol povinný vykonávať svoju pôsobnosť s náležitou starostlivosťou, ktorá zahŕňala povinnosť vykonávať ju s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej akcionárov a neuprednostňovať svoje záujmy, možno len veľmi ťažko uvažovať o jeho dobromyseľnosti pri právnom úkone, ako je prevod majetku spoločnosti na jeho osobu. Tvrdenie sťažovateľky, že dobromyseľnosť postupcu [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k užívaniu nehnuteľnosti bolo možné predpokladať z dôvodu nevedomosti existencie vady spôsobujúcej absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy (rozpor s ustanovením § 196a Obchodného zákonníka a absencia udelenia predchádzajúceho súhlasu dozornej rady s uzavretím kúpnej zmluvy vzhľadom na skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] bol v tom čase predsedom predstavenstva spoločnosti REALITY NÁJOMNÉ DOMY, a. s.), z pohľadu ústavného súdu neobstojí.

41. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu je zrozumiteľné a jasné, obsahuje vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku a jeho závery k prípustnosti dovolania a dovolacím dôvodom kvalifikuje ústavný súd ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia. Uznesenie najvyššieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a ústavný súd preto konštatuje kvalitu jeho rozhodnutia ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

42. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd uvádza, že keďže ústavný súd nepovažuje právne závery najvyššieho súdu za arbitrárne ani za zjavne neodôvodnené, skutočnosti, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, nesignalizujú, že by bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie

konanie prijať záver o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

43. Ústavný súd v závere konštatuje, že sťažovateľke sa pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika s právnymi a skutkovými závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov, čo je v zmysle už citovanej judikatúry neakceptovateľné) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, reálnosť ktorého by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

44. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu